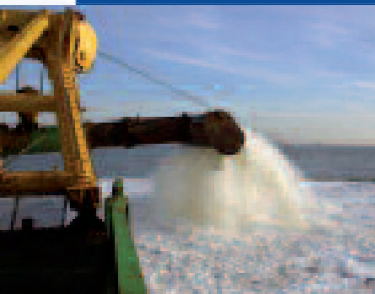

IN DIT NUMMER

CREATIEF MET BAGGEREN
EN STORTEN

Resultaten stortproef Wals-
oorden zijn positief **pag. 4**

PROJECT ZEEKENNIS
KRIJGT VERVOLG

Hoewel er veel informatie
boven water gekomen is,
blijven nog veel vragen
onbeantwoord **pag. 6**

RUBRIEKEN

Scheldemonitor:
Veerdiensten Zeeschelde **pag. 3**

Gespot!
Amelberga **pag. 5**

ScheldeNieuws **pag. 7**

Wonen en werken:
Margarethapolder,
Natuur aan de
Westerschelde **pag. 8**

Zwemmen in de Zeeschelde

Zwemmen we straks ook in de Zeeschelde?

Al enkele jaren werken de lidstaten van de Europese Unie aan de invoering van de Kaderrichtlijn Water, een afspraak op Europees niveau om de kwaliteit van alle wateren te verbeteren. In 2015 moet al het water 'in goede toestand' verkeren. De laatste jaren is, zeker in Nederland, de waterkwaliteit al sterk verbeterd en dat geldt ook in bescheiden mate voor de Westerschelde. Mede dankzij de kaderrichtlijn wordt de Schelde naar verwachting nog veel schoner, ook in Vlaanderen. "Over twintig jaar kunnen we in de hele Schelde zwemmen."

Hoe wordt de Kaderrichtlijn Water ingevoerd in het Scheldebekken en wat zijn de gevolgen voor direct betrokkenen? We spraken hierover met Nico Oskam, werkzaam bij de directie Ruimte, Water en Milieu van de provincie Zeeland en projectleider Kaderrichtlijn Water voor het Scheldestroomgebied in Nederland. De invoering van de kaderrichtlijn gebeurt in fases, legt Oskam uit. Het eerste traject, het karakteriseren

van de huidige toestand van de verschillende stroomgebieden, is inmiddels achter de rug. De volgende fase, die in 2009 afgerond moet zijn, is het opstellen van stroomgebiedbeheersplannen. Jaarlijks verschijnen tussenrapportages.

TERUGDRINGEN MILIEUBE- LASTING

In het Nederlandse deel van het Scheldestroomgebied is de Westerschelde één van de 71

afzonderlijk onderscheiden oppervlaktewateren. "Voor de verschillende typen water en waterlichamen formuleren we verschillende milieudoelen", zegt de projectleider. "Het gaat bijvoorbeeld om toegestane concentraties nitraten of andere milieubelastende stoffen en om de gewenste populatie van organismen. Vervolgens gaat het erom hoe we die doelen kunnen bereiken." Alle overheden en belangen-

groepen denken mee over de milieudoelen, een Regionaal Bestuurlijk Overleg onder voorzitterschap van gedeputeerde M. Kramer stelt ze vast en uiteindelijk heeft de staatssecretaris van Verkeer en Waterstaat het laatste woord. Volgens Oskam overheerst op alle niveaus realisme en nuchterheid. "Ik verwacht geen schokkende dingen. Er zal soms een aanscherping komen van bepaalde normen, maar niet extreem. Sommige nu geldende landelijke normen worden naar verwachting ruimer gesteld. Er komen geen stikstofnormen voor oppervlaktewater die landbouw onmogelijk maken. Evenmin zullen er problemen ontstaan zoals met de luchtkwaliteit: daarvoor zijn zulke scherpe normen voor fijn stof opgesteld dat op sommige plekken bijna niets meer mag."

HET RODE POTLOOD

In Nederland leidt overschrijding van normen niet altijd tot grote problemen. Ter illustratie schetst Oskam hoe de stikstofnorm voor oppervlaktewater wordt gehanteerd. "In Zeeland hebben we zoute kwel, een

voortdurende aanvoerbron van stikstof. Daardoor kun je in brakke wateren onmogelijk aan de norm voldoen, zelfs als er helemaal geen landbouw is. Maar wat zien we: de kwaliteit van het slootwater is helemaal niet zo slecht. Ondanks het relatief hoge stikstofgehalte gedijen flora en fauna heel behoorlijk in verschillende Zeeuwse sloten.

Er zit ook iets kroms in de stikstofnorm, want in heel Nederland geldt dezelfde norm. Die

is afgeleid van een goede toestand voor meren, terwijl sloten van nature een hoger stikstofgehalte kunnen hebben. Veel stikstof betekent veel voedsel voor algen, maar in sloten ontstaat niet zo snel algenbloei, doordat planten en zwevend slib licht tegenhouden. Ondanks dat we er in Nederland nooit toe gekomen zijn de stikstofnorm te differentiëren, houden we er bij de handhaving wel rekening mee: ze mag soms overschreden

worden. De Kaderrichtlijn staat dat niet toe. Dus moeten we haalbare normen opstellen. Anders hangt voortdurend het rode potlood van Europa in de lucht."

HUISWERK

Lidstaten zijn overigens niet geheel vrij in het vaststellen van de milieunormen: ze moeten voor Europa aanvaardbaar zijn. "Zoniet, dan moeten we ons huiswerk overdoen. Maar Nederland heeft goede argu-

Industrie aan de Zeeschelde

menten om sommige normen niet extreem scherp te stellen. In eigen land zijn de emissies al in hoge mate gereduceerd. Doordat we benedenstrooms zitten, krijgen we stoffen uit andere landen binnen, waardoor concentraties te hoog kunnen worden. Daar verwachten we begrip voor." Volgens Oskam steekt Nederland op zuiveringsgebied gunstig af tegenover andere landen. "Vrijwel al het afvalwater wordt gezuiverd. In België en Frankrijk is dat nog niet de helft. Dit probleem is regelmatig onderwerp van gesprek in de Internationale Schelde Commissie. Vlaanderen is met een grote inhaalslag bezig, maar in Wallonië en Frankrijk gaat het

iets langzamer. Toch gebeurt ook daar inmiddels het nodige." Overigens is door de richtlijn de zuivering in Nederland ook in beweging. Oskam: "Er is een discussie om hogere eisen te stellen aan rioolwaterzuiveringen. Dat geeft extra kosten, die het waterschap zal doorberekenen - vermoedelijk niet evenredig, want kostenverhogingen liggen politiek erg gevoelig."

ZWEMMEN IN DE ZEESCHELDE

In het Nederlandse deel van de Schelde is het water op veel plaatsen al schoon genoeg om in te zwemmen. Oskam: "Door het getij dringt schoon zeewater de Westerschelde binnen, waardoor vermenging en daar-

mee verdunning optreedt. In de Zeeschelde is die invloed veel kleiner, maar door afname van het aantal ongezuiverde lozingen zal ook hier de waterkwaliteit de komende jaren sterk verbeteren. De eerste aanwijzingen zien we al. Ik denk dat over zo'n twintig jaar de hele Schelde zo schoon is, dat we er zonder gezondheidsrisico's in kunnen zwemmen. Dat is toch een prachtig perspectief?"

Lex Kattenwinkel

MEER INFORMATIE:

Ir. N. Oskam
n.oskam@zeeland.nl
www.kaderrichtlijnwater.nl
www.nederlandleeftmetwater.nl

Erratum

In het artikel "de Schelde onderdoor" werd één tunnel niet genoemd. Sinds 1990 rijden de Antwerpse tramlijnen 2, 3 en 15 via de Brabotunnel de Schelde onderdoor. Aan deze één kilometer lange tunnel is zeven jaar gewerkt. Dagelijks maken grote aantallen scholieren en forenzen gebruik van deze tunnel.

Scheldemonitor: Veerdiensten in Zeeschelde

In het Vlaamse Zeescheldebekken varen twaalf veren heen en weer. Deze boten zijn in beheer van de N.V. Waterwegen en Zeekanaal en van de Administratie Waterwegen en Zeewezen, afdeling Vloot. Veerdiensten onder beheer van W & Z worden gegund aan zelfstandige veermannen, het blijven echter openbare veren. Volgens het 'Beleidsplan waterrecreatie en -toerisme van de water-

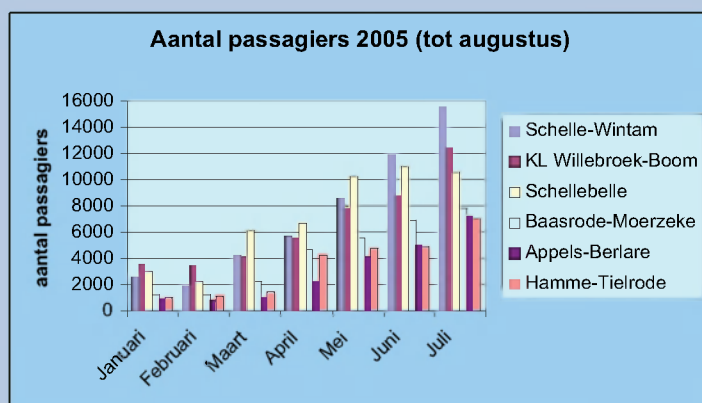
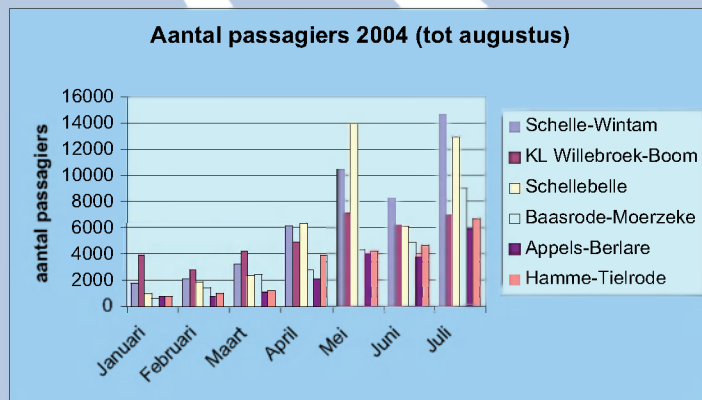
wegen en kust in Vlaanderen' (2003) voeren in 2003 ruim een half miljoen mensen heen en weer over de Schelde, Rupel en Durme. De voorgaande jaren was dit aantal steeds met 10% per jaar toegenomen en de grafieken leren dat de stijgende trend zich in 2004 en 2005 voortzet.

Waar komt deze stijging vandaan? Veerboten zorgen er uiteraard voor dat het woon-, school- en werkverkeer zijn weg aan de overkant van het water kan vervolgen, maar in het laatste decennium kregen de veren ook een rol in de toeristische sfeer: het aantal recreanten stijgt. Dit komt onder andere doordat de groep mensen ouder dan 45 jaar groeit. Dit is bij uitstek het publiek dat graag fietst en wandelt langs de waterwegen, zeker nu er rustige en veilige dijkwegen en autovrije jaagpaden zijn aangelegd. Daarnaast vergroten televisie-uitzendingen waarin waterwegen een rol spelen de populariteit van recreatie aan de waterwegen. Maar er is nog een andere factor die bijdraagt aan de stijging van het gebruik van veren: de veiligheid en het gebruikersgemak van veren en aanlegsteigers zijn verbeterd sinds ze zijn aangepast aan de Europese regelgeving en voldoen aan deze veiligheidseisen. Voor de Vlaamse overheid zijn de kosten van het in de vaart houden van de veren hoog en aangezien de overtocht gratis is, zijn er geen baten. Althans, niet voor de beheervoerende dienst! Het Beleidsplan meldt dat in 2002 de fietser of wandelaar 7,8 euro per dag besteedde aan consumpties en logies en bovendien 6 tot 8 euro aan randgebonden activiteiten (2003). De eventuele transportkosten zijn hierbuiten gehouden. De horeca en toeristische sector varen dus wel bij de toename van het aantal recreanten.

Lilian Withagen

MEER INFORMATIE:

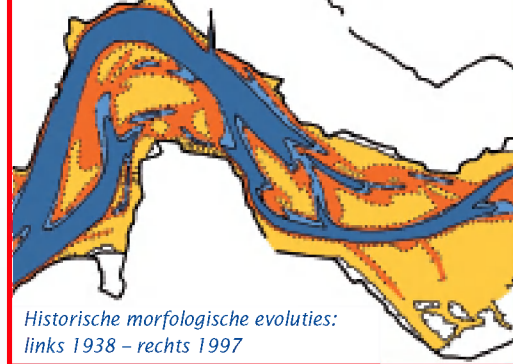
www.scheldemonitor.be
www.scheldemonitor.nl

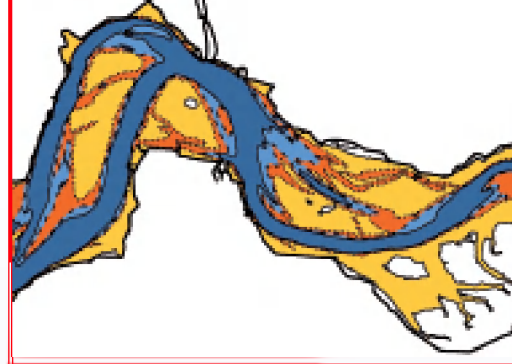
Het computermodel en het bestaande schaalmodel dienen eveneens om een beter beeld te krijgen van de stromingen rondom de plaat. In het schaalmodel werden hoopjes kunststofkorrels aangebracht om na te gaan hoe de aangebrachte baggerspecie zich zou verplaatsen en werd de beste stortplaats gekozen. Alle resultaten gaven aan dat de strategie haalbaar was, maar alleen een proefstorting in de natuur zou definitief uitsluitsel geven. Een groep internationale experts, aangesteld door Pro-Ses, onderschreef deze conclusies in een "second opinion".

STORTPROEF

In 2001 had PAET voorgesteld gebruik te maken van een speciale sproeikop om in ondiep water te storten en daarbij zo weinig mogelijk het milieu te verstoren. Deze techniek laat toe het zand aan te brengen op een zeer nauwkeurige manier qua plaats, vorm en dikte van de stort. Een sleephopper pompt het zand door een persleiding naar het ponton waaraan de speciale sproeikop is bevestigd. Deze techniek is niet voorzien in de lopende stortvergunning en een wijziging was nodig. Eind 2004 werd in één maand tijd

Historische morfologische evoluties: links 1938 - rechts 1997

500.000 m³ zand op de rivierbodem aangebracht. Volgens de experts (PAET en "second opinion") volstond deze hoeveelheid om de invloed van de proefstorting waar te nemen en was ook klein genoeg om eventuele negatieve gevolgen te beperken.

BEOORDELING

In het onderzoeksprogramma was een intensieve opvolging voorzien om op een objectieve manier het succes van het proefproject te beoordelen, zowel op gebied van morfologie als ecologie. Op voorhand formuleerden de onderzoekers criteria voor het slagen van de proef. Een ervan was dat twee weken na het einde van de storting er nog 80% van de specie bleef liggen. De metingen gaven aan dat in de eerste maanden geen zand was weggespoeld. Door de natuurlijke dynamiek kwam er soms zelfs iets bij. Tien maanden na de

storting, ligt nog steeds 85% van het gestorte zand ter plaatse, zeker een morfologisch succes!

De definitieve resultaten van de ecologische beoordeling worden eind 2005 verwacht, omdat de monitoring rekening houdt met seizoensinvloeden. De voorlopige resultaten tonen geen negatieve invloed van de proefstorting op de ecologie aan.

MORFOLOGISCH BEHEER

De stortproef toont aan dat men negatieve veranderingen kan bestrijden met het gebaggerd zand. De strategie kan elders worden aangewend, maar zal slechts efficiënt zijn indien men ook de oorzaak van de negatieve veranderingen aanpakt. Daarom is het slechts een onderdeel van een globale aanpak: morfologisch beheeren. Naast baggeren en storten moeten andere werken en tussenkomsten worden onder-

zoekt, zoals het mogelijk aanpassen van de harde begrenzingen (oeververdedigingen, kribben, staketsels), indien zij verantwoordelijk zijn voor ongunstige ontwikkelingen. Te dikwijls wordt baggeren en storten, ten onrechte, gezien als de enige oorzaak voor het achteruitgaan van de natuurwaarden. Met deze integrale aanpak kan, in overeenstemming met de LTV doelstellingen, de Westerschelde worden beheerd als een systeem waar economie en ecologie samen kunnen bloeien.

Yves Plancke

MEER INFORMATIE:

Ir. Yves Plancke
Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap – LIN – AWZ
Afdeling Waterbouwkundig Laboratorium en Hydrologisch Onderzoek
yves.plancke@lin.vlaanderen.be
<http://watlab.lin.vlaanderen.be>

Gespot! Amelberga

Wie de Oost-Vlaamse Scheldegemeente Temse bezoekt, kan niet voorbij aan de legende van heilige Amelberga. Deze legende gaat terug tot de 8e eeuw wanneer de Karolingische hofmeier Karel Martel zijn liefde betuigt voor jonkvrouw Amelberga. De jonkvrouw heeft echter kuisheid beloofd en wijst hem af waarna Karel Martel in woede uitbarst en haar tot een huwelijk dwingt. Amelberga slaat op de vlucht, op de hielen gezeten door de troepen van de hofmeier. Ter hoogte van Temse wil de jonkvrouw de Schelde oversteken, maar ze vindt geen schuit of boot. Plots merkt ze te midden van de stroom een grote steur, die naar de oever zwemt en zich voor haar voeten legt. Amelberga stapt met vertrouwen op de rug van de vis en bereikt veilig de overkant. Uit dankbaarheid zou Amelberga de gemeente Temse hebben gesticht. Feit is dat Amelberga tot haar dood in 772 in Temse gewoond heeft.

In het midden van het Vlietpark van Temse staat een beeldhouwwerk van de Heilige Amelberga op de rug van de steur. Het werk is van de hand van Karel Aubroeck (1894 - 1986).

Ingrid Verbessem

Belinda Kater (l) en Peter Bollebakker (r) aan de oevers van de Westerschelde

Project 'Zeekennis' krijgt vervolg

Het onderzoeksproject Zeekennis, dat in 2001 startte en uitgebreid is belicht in de vorige Schelde Nieuwsbrieven, heeft een schat aan informatie over de Westerschelde opgeleverd. De resultaten zijn inmiddels gebruikt in de Lange Termijn Visie Schelde-estuarium, een door de Vlaams-Nederlandse organisatie ProSes opgestelde toekomstvisie voor het hele Scheldegebied. Het project Zeekennis wordt dit jaar afgerond, maar krijgt zeker een vervolg. "Er zijn nog veel vragen niet beantwoord."

Zeekennis is een gezamenlijk onderzoeksproject over de Westerschelde van Rijkswaterstaat directie Zeeland en het RIKZ (Rijksinstituut voor Kust en Zee). Rijkswaterstaat fungeert als opdrachtgever, het RIKZ voert het onderzoek uit of heeft voor deelonderzoeken externe bureaus ingeschakeld. Het project is speciaal opgezet om de Lange Termijn Visie op te kunnen stellen, zegt projectcoördinator Peter Bollebakker van Rijkswaterstaat. "Het gaat puur om praktisch toepasbaar onderzoek. ProSes kon de deelresultaten van Zeekennis steeds heet van de naald ontvangen en direct verwerken in de toekomstvisie. Ze konden er dus hun voordeel mee doen."

BETERE VOORSPELLINGEN

Zeekennis onderzocht drie hoofdthema's en hun onderlinge wisselwerking: waterbeweging (eb- en vloedstromingen), morfologie (geulensystemen, zandplaten, slikken etc.) en

ecologie (bodemleven, vogels en andere natuurwaarden). De opgedane kennis is nodig om uitspraken te kunnen doen over de gevolgen van een ingreep in het systeem, zoals een verdere verdieping van de vaargeul.

De meeste deelonderzoeken zijn uitgevoerd met computermodellen. "We begonnen steeds met een zo simpel

mogelijk model", zegt onderzoeksleider Belinda Kater van het RIKZ. "Werkte dat niet, dan maakten we meer gecompliceerde modellen. Al doende kom je tot modellen die de werkelijkheid steeds beter voorspellen." Bollebakker: "Het is een kwestie van stapsgewijze verfijning." Een van de modellen kijkt naar de samenhang tussen stroomsnelheid,

droogvalduur en voedselaanbod voor vogels. "Bij een hogere stroomsnelheid bezinkt meer zand en bij een lagere stroomsnelheid juist meer slib", legt Kater uit. "De hoeveelheid zand en slib in de bodem beïnvloedt het bodemleven en hiermee indirect ook het voedselaanbod voor vogels. Dat is belangrijk, want Nederland moet voldoen aan Europese instandhoudingsdoelen voor vrijwel alle vogelsoorten die in de Westerschelde voorkomen."

INGEWIKKELDE VERBANDEN

In het onderzoek is eerst uitgegaan van een verband tussen bovengenoemde factoren. Dat bleek volgens Belinda Kater niet altijd te kloppen. "Het is gecompliceerder. Bij de meeste vogelsoorten spelen ook andere factoren mee, zoals het aantal vogels op een voedselplek. Is dat aantal groot, dan zijn de vogels meer bezig met elkaar dan met eten. Het model moet dus ook rekening houden met het gedrag van vogels." Zodoende is vervolgens specifiek gekeken naar de scholek-

ster, een vogel waarnaar eerder uitgebreid onderzoek was gedaan. Daarbij is gebruik gemaakt van het scholekster-model voor de Oosterschelde, dat is omgebouwd voor de Westerschelde. Rekening houden met dit specifieke gedrag bleek een gouden greep, vertelt Kater: "Nu bleek het model wel te kloppen. Uiteraard is hierbij ook met andere factoren rekening gehouden, zoals de temperatuur in de winter. In een warme winter hebben scholeksters veel minder voedsel nodig dan in een koude winter. Je kunt voor andere vogelsoorten ook dergelijke modellen ontwikkelen, maar dat vergt wel eerst het nodige onderzoek."

ZANDBALANS

Zeekennis bestaat uit circa tien deelonderzoeken. Verrassend waren de zandbalans resultaten. Bollebakker: "De Westerschelde is van een zandimporterend in een zandexporterend

systeem veranderd. De omslag ligt begin jaren 90. We dachten dat het zand beschikbaar bleef in de monding, maar dat is niet zo. Die conclusie is nog niet verontrustend, maar als de zandexport tientallen jaren doorgaat is er wel een probleem. We weten niet wat de oorzaak is. Het kan een indirect gevolg zijn van de afsluiting van de Oosterschelde. Door de kering is daar de getijdebeweging afgenomen, met als gevolg de beruchte zandhonger: door de afgenomen stroming slijten de geulen minder diep uit en vlakken de platen af. Niet alleen de geulen in de Oosterschelde vragen zand, ook de monding. Wellicht wordt er zand onttrokken aan de Westerscheldemonding, en daardoor ook aan de Westerschelde zelf. Maar dat is een veronderstelling. Onderzoek moet uitwijzen wat de echte oorzaken zijn." Een ander belangrijk deelonderzoek betreft zeezoogdie-

ren. Dit bestond niet zozeer uit veldonderzoek als wel uit het bundelen van beschikbare kennis en het formuleren van knelpunten en kansen. Belinda Kater: "Dit maakte de kennis veel toegankelijker en dat is ook een grote verdienste."

VERVOLGONDERZOEK

Eind dit jaar presenteren de onderzoekers het eindrapport met de resultaten van alle deelonderzoeken, maar omdat er nog veel vragen onbeantwoord zijn, krijgt Zeekennis volgens Bollebakker zeker een vervolg. Hij voorziet daarbij een samenwerking met Vlaanderen. "In de meeste projecten in de Westerschelde wordt samengewerkt tussen Nederland en Vlaanderen – denk aan de Lange Termijn Visie en MOVE, monitoring verruiming Westerschelde. Het is logisch om het vervolgonderzoek van Zeekennis ook onder die gemeenschappelijke noemer te brengen. Tot dusver is trouwens al samengewerkt

met andere projecten zoals MOVE. Er zijn onderling veel raakvlakken dus is het logisch dat je elkaar probeert te versterken."

TWEDE MAASVLAKTE

De ontwikkelde kennis en modellen worden breed verspreid, onder meer via publicaties in de Schelde Nieuwsbrief, de Zoutkrant en medewerking aan andere media. De opgedane informatie is ook beschikbaar voor andere projecten, zoals de aanleg van de Tweede Maasvlakte bij Rotterdam. Dat gaat heel direct via Belinda Kater, die nauw betrokken is bij de nulmeting voor de milieueffectrapportage. "Dat geeft in dat project al direct een voorsprong."

Lex Kattenwinkel

MEER INFORMATIE:

Belinda Kater
b.j.kater@rikz.rws.minvenw.nl

S c h e l d e N i e u w s

Schelde
InformatieCentrum

NATUURONTWIKKELING

Op 7 oktober besloten Provinciale Staten van de provincie Zeeland de regie op zich te nemen van de ontwikkeling van minimaal 600 hectare estuariene natuur. De natuurontwikkeling, onderdeel van de ontwikkelingsschets Schelde-estuarium 2010, behelst voorlopig de ontpoldering van de Hedwigepolder en de uitbreiding van het Zwin. De overige 300 hectare worden gezocht in het vak tussen Vlissingen en Hansweert. Zowel aan de noord- als aan de zuidzijde worden polders verkend. Naar verwachting zal de gebiedsselectie begin volgend jaar bekend zijn.

Meer informatie: www.zeeland.nl en www.scheldenet.be

VTS-SCHELDT.NET

Gemeenschappelijk Nautisch Beheer, het Vlaams-Nederlandse samenwerkingsverband op nautisch gebied, heeft een nieuwe website. Op de site www.VTS-Scheldt.net vindt u informatie op scheepvaartgebied over de Schelderadarketen, scheepvaartbegeleiding en wet- en regelgeving. Interessant zijn ook een animatie hoe een schip gebruik maakt van de getijgolf en een interactieve plattegrond van de vaarweg.

Meer informatie: www.VTS-Scheldt.net

REIZENDE TENTOONSTELLING

Op dit moment trekt van gemeente naar gemeente een minitontoonstelling over de Schelde langs de Westerscheldegemeenten. De

minitontoonstelling gaat vergezeld van een infomarkt en is het initiatief van het Schelde InformatieCentrum en ProSes2010. De infomarkt biedt de bezoekers informatie over projecten die momenteel acuteel zijn in het Schelde-estuarium, zoals de ontwikkelingsschets, nautische zaken, project Zeeweringen, het project de Schelde Natuurlijk en de Kaderrichtlijn Water. Organisaties en overheden kunnen hun voorlichtingsmateriaal over hun Scheldeproject gratis ter beschikking stellen in de infomarkt. Er bestaat ook de mogelijkheid om de tentoonstelling uit te breiden met een regionaal gebonden project.

Meer informatie: Jolanda.duinkerke@scheldenet.nl, tel +31 (0)118-672270.

BOEKEN

In de Provinciale Zeeuwse Courant zijn twee series verschenen over de Schelde, een over het loodswezen en een over de mooie gebieden langs de Scheldeoevers. Beide series zijn in boekvorm verschenen: Met het oog op de Schelde (€ 16,50) vertelt in een aantal reportages over het werk van de Vlaamse en Nederlandse Scheldeloodsen. Aan de boorden van de Schelde (€ 18,50) beschrijft de Schelde in een tocht van bron tot monding. De foto's van Ludo Goossens geven aan de schoonheid van de rivier een bijzondere betekenis. De boeken zijn te koop in de boekhandel of te bestellen via www.versehoeven.com.

Margarethapolder, natuur aan de Westerschelde

Ten oosten van Terneuzen aan de Westerschelde, grenzend aan de wijk Nieuw-Othene en direct achter de zeedijk, wordt een nieuw natuurgebied ingericht in de Margarethapolder. De eerste tureluur, veldleeuwerik, gele kwikstaart, blauwborst en rietzanger worden snel verwacht. Schelde Nieuwsbrief sprak met Joera de Moree, projectleider en werkzaam bij de Dienst Landelijk Gebied (DLG).

Binnen het Natuurcompensatieprogramma Westerschelde - dat voortkwam uit de vorige verdieping van de Westerschelde - is in de Margarethapolder ca. 80 ha aangewezen als toekomstig natuurgebied. Joera de Moree heeft momenteel dit project onder zijn hoede, waarbij meerdere bedrijven en overheden betrokken zijn. Gevraagd naar de details, kan Joera zijn enthousiasme moeilijk onder stoelen of banken steken. Het is een uniek project en de grootste compensatielocatie langs de Westerschelde. Het aardige is dat er groeimogelijkheden zijn, meldt de projectleider, de begrenzing is niet star. Inmiddels is 95 ha aangekocht in de Margarethapolder, die in totaal 225 ha groot is. Het streven is om op termijn zelfs 200 ha in te richten als natuurgebied. Het betreft een zogeheten categorie B-project, omdat er binnendijkse compensatie plaatsvindt. Er komt dan weliswaar geen estuariene natuur in de Margarethapolder, maar het gebied zal toch belangrijk zijn als foerageerplaats, hoogwatervluchtplaats en rustplaats voor vogels.

HET LEGER VAN NAPOLEON

De Margarethapolder werd in 1742 bedijkt. Begin 1800 huisde het leger van Napoleon in het gebied, wat de aanwezigheid van twee vierkante waterputten verklaart. De door Napoleon geplande marinehaven is er echter nooit gekomen. In 1970 is de inlaagdijk, die bij

dijkbreuk van de zeedijk het water moet keren, grotendeels afgegraven. Bij de herverkavelingen hebben de uitvoerders lage stukken opgehoogd en de kreek voor een deel gedempt en gebaggerd. Het huidige natuurinrichtingsplan voorziet nu in een herstel van zowel de waterputten als de oude inlaagdijk.

INRICHTING EN STREEFBELD

Over ongeveer tien jaar moet het ingerichte natuurgebied in niets meer doen denken aan de akkers die we nu zien in de Margarethapolder, vertelt de projectleider. Langs de Zeeweg wordt een deel van het natuurgebied geschikt gemaakt voor recreatie, via een wandelpad kunnen bezoekers van het natuurgebied naar een vogelkijkscherm lopen. De rest van het gebied zal alleen toegankelijk zijn met een geleide excursie. In het natuurgebied worden alle oude krekken hersteld, er komen rietvelden, ruigte en struweel, nat grasland, bloemrijk grasland en een afrastering waarbinnen rundvee kan grazen.

Joera merkt op dat je op een

binnendijkse locatie, zoals de Margarethapolder, geen binnendijkse dynamiek kunt creëren, maar de plannenmakers mikken wel op natte natuurwaarden. Hiervoor is 200.000 m³ grond afgegraven.

STAATSBOSBEHEER

Als het gebied is ingericht komt het eind 2005 in beheer van Staatsbosbeheer. Staatsbosbeheer zal lokale mensen vragen om er hun vee te laten grazen, om te hooien en zal ook natuurverenigingen inschakelen om geleide excursies mogelijk te maken. Maar bovenal volstaat een beheer van niets doen. Laat de natuur natuur zijn!

Steven De Froy

COLOFON

De Schelde Nieuwsbrief is een gezamenlijke Nederlands-Vlaamse kwartaaluitgave van het Schelde InformatieCentrum. Abonnementen zijn gratis.

De nieuwsbrief valt onder verantwoordelijkheid van de in het Bestuurlijk Overleg Westerschelde participerende organisaties, de Administratie Waterwegen en Zeewezen, AMINAL afdeling Natuur en het Instituut voor Natuurbehoud. Deze uitgave wordt mede mogelijk gemaakt door de financiële steun van het Europese LIFE project MARS.

De in de nieuwsbrief gepubliceerde meningen weerspiegelen niet noodzakelijkerwijs het beleid van de participerende organisaties.

SCHELDE INFORMATIECENTRUM
Grenadierweg 31, Postbus 8039
4330 EA Middelburg
Telefoon +31 (0)118 672293
E-mail: info@scheldenet.nl
Coördinator: Anja Phernambucq

**Schelde InformatieCentrum
op Internet**
www.scheldenet.be
www.scheldenet.nl

CORRESPONDENTIEADRES BELGIË
Schelde InformatieCentrum/
Vlaanderen
P/a VLIZ
Wandelaarkaai 7
8400 Oostende
Telefoon +32 (0)59 342144
info@scheldenet.be

REDACTIE
Bregje Beyst, Steven De Froy,
Else De Schryver, Michel De Smet,
Anton Feijtel, Ben Sinke,
Rob Termaat, Ingrid Verbesssem,
Katrien Weyn

EIND- EN HOOFDREDACTIE
Laurens Vogelezang, respectievelijk Jolanda Duinkerke

ILLUSTRATIES
Jan van de Broeke, Steven De Froy,
Ruben van Eeckhout, Anita Eijlers,
Lex Kattenwinkel, Ruben Oreel,
Yves Plancke, Lilian Withagen

VORMGEVING EN PRODUCTIE
 Pitman Grafisch Bedrijf B.V.
Goos

OPLAGE
4000

OVERNAME VAN ARTIKELN
Overname van artikelen is mogelijk met bronvermelding en na toestemming van de redactie.

ISSN 1382-9513